

(ग.)

2016

April-21

QP Code : 16154

2

(मराठी रूपांतर)

(2 ½ तास)

(एकूण गुण : ७५)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

- (अ) सुक्ष्म आर्थिक कौटुंबिक जननक्षमता सिद्धांत स्पष्ट करा.
(ब) मानवी भांडवलाची आर्थिक विकासातील भूमिका कोणती?
(क) आर्थिक विकासामध्ये आरोग्य आणि भरणपोषणाच्या भूमिकेची चर्चा करा.

२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

- (अ) स्थलांतरणाची विविध कारणे कोणती?
(ब) शहरी असंघटीत क्षेत्रासंबंधीच्या विविध धोरणाची चर्चा करा.
(क) आर्थिक विकासातील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

- (अ) विकासासाठी व्यापार व्युहरचना म्हणून निर्यात प्रोत्साहनाची चर्चा करा.
(ब) व्यवहारतोलातील तुट कमी करण्याच्या विविध वित्तीय प्रकारांची चर्चा करा.
(क) विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणुकीची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

- (अ) आर्थिक विकासातील संस्था म्हणून बाजारपेठेची भूमिका विशद करा.
(ब) नियोजनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
(क) आंतरराष्ट्रीय नाणेबांधणीच्या संरचनात्मक समायोजन आणि स्थिरीकरण कार्यक्रमावर चर्चा करा.

५. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

- (अ) लोकसिद्ध्या संक्रमण सिद्धांत
(ब) कॅम्ब्रिज - क्लार्क प्रतिमान
(क) ग्रामीण विकासाची धोरणे
(द) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका
(इ) लिगांधारीत अंदाजपत्रक

QP Code : 16154

(2 ½ Hours)

[Total Marks : 75

- N.B. : (1) All questions are compulsory
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Draw neat diagrams wherever necessary

1. Attempt any two of the following : 15
(a) Explain the microeconomic household theory of fertility.
(b) What is the role of human capital in economic development?
(c) Discuss the role of health and nutrition in economic development.
2. Attempt any two of the following : 15
(a) What are the various causes of migration?
(b) Discuss various policies for urban informal sector.
(c) Explain the role of agriculture in economic development.
3. Attempt any two of the following : 15
(a) Discuss the arguments for export promotion as a trade strategy for development.
(b) Discuss various ways of financing balance of payments deficit.
(c) Explain the role of FDI in economic development.
4. Attempt any two of the following : 15
(a) Explain the role of the market as an agency of economic development.
(b) Explain different types of planning.
(c) Discuss the structural adjustment and stabilisation programme of IMF.
5. Write Short Notes. (Any three) : 15
(a) Theory of Demographic Transition
(b) Kuznets-Clark Thesis
(c) Policies for Rural Development
(d) Role of MNCs
(e) Gender Budgeting.

[TURN OVER]

HU-Con.5844-16.